qui pleni ſũt ſanguine et apparẽt in eis oculi guttuloſi et la=
crimoſi ꝓpter malũ vapoꝛẽ in eis exiſtentẽ et illi euapoꝛãt
et multiplicant vſqꝫ ad obiectũ ſpeculi et quia tale ſpeculum
eſt multũ ſolidum mundũ et politũ et ergo faciliter immũdã
accipit.ad ſcd̃m rñdetur ꝙ Baſiliſcꝰ eſt aial multũ veneno
ſum et per oculos illius vapoꝛes venenoſi exeunt et multi=
plicantur vſqꝫ ad rem viſam et vſqꝫ ad oculũ hoĩs q̃ vapo=
res venenoſi ſeu humoꝛes intrantes coꝛpoꝛa inficiũt et tan=
dem homo interficitur Et hoc eſt quare baſiliſcꝰ inſpiciens
clipeũ cũ bitumine pfecte factũ aut aliã rẽ firmã et politam
interficit ſe ipm qꝛ ab iſta re polita et ſolida iſti humoꝛes re
flectuntur et pcuciunt vſqꝫ ad baſiliſcũ Et qua pcuſſione
interficitur Et ſic iter eſt dicendũ de muliere mẽſtruoſa Co
rolariũ qđ quedã vetule tpe menſtruoſi inſpiciũt ſpecula aut
alias res ſolidas et firmas ſeipſas ledũt et offendunt.

¶ Quare cintillatio oculoꝝ in catt et lupis nõ apparet in
luce ſed in tenebris Rñdetur ꝙ in luce maiꝰ lumẽ offuſcat
et extinguit minus lumẽ ſicꝰ tũc extraneꝰ coloꝛ apparet
cintillare quãuis in ſe hꝫ aliquã materiã lucis p quã tpe te
nebꝛoſitatis apparẽt ſplẽdidi Exquo ẽ coꝛpꝰ politũ et ſic illa
materia lucis q̃damodo offuſcat in die. ita qđ non apparet
ſplendida ꝑ magis colorata ꝓpter ſui lucis offuſcatione vñ
quãto maioꝛes ſũt tenebꝛe de tanto talis natura lucis q̃ eſt
in obiecto viſibili plus foꝛtificat quia de tanto minus impe=
ditur per maius lumen extrinſecum quod poſſet offuſcari.

¶ Quare hõ ſe videns in ſpeculo moꝛ obliuiſcit ſuã diſpo
ſitionem et non ſcit qualiter ſit diſpoſitus Rñdetur in libꝛo
de foꝛma ſpeculi qđ pdolũ viſũ p ſpeculũ debilit ꝛ reflete re
pſentat potẽcie viſiue et exquo debiliter ſe repſentat tũc de=
biliter apprehenditur et per conſequens non diu retinetur

¶ Quare viſus recreatur p viridẽ coloꝛẽ. vt ptꝫ per verſũ
Fons ſpeculũ gramẽ pſtant oculis alleuiamẽ Rñdet ꝙ vi=
ridis coloꝛ mediocriter mouet et imutat oꝛganũ viſus.con
foꝛtat viſũ et nõ debilitat hoc nõ facit coloꝛ albus vel niger

pulmonẽ continet.et ergo tã diu aial nõ ſuffocat ꝙ diu aerẽ
in pulmone pcipit et ſic aliqua para in ea continetur.

¶ Quare aer expirando et expulſus videatur cũ tñ aer p
ſe ſit inuiſibilis ꝓpter ſui raritatẽ. Rñdetur ꝙ aer inſpiratꝰ
admiſcitur fumoſitatibꝰ ipſius coꝛdis rõne quarũ efficitur
groſſus et videt cuiꝰ experientia eſt qꝛ tpe hyemali maxie vi
demus anhelitũ qꝛ frigus aeris cõſtringit anhelitũ mixtum
fumoſitatibꝰ et ſic ingroſſat et cõdenſat et p pñs videtur.

¶ Quare aliqui hoĩes hñt fetidũ anhelitum Rñdet ſcd̃m
medicos ꝙ aliquando ꝓpter malos fumoſitates ſtomachi
aliqñ ꝓpter coꝛruptionẽ ſpiritualiũ membꝛoꝝ vt pulmõis
et ergo anhelitus lepꝛoſoꝝ eſt ita infectus ꝙ inficit auiculas
ꝓpinquas quia interioꝛa ipſoꝛum ſunt maxime coꝛrupta vt
patet ex diffinitione a conſtantino data.quia lepꝛa eſt nutri
mentum omnium membꝛoꝝ cum putrefactione eoꝛundem
et incipit in ſanguine et terminatur in membꝛis

¶ Quare lepꝛoſi ſunt rauci Reſpondetur ꝙ in eis inſtru
menta vocalia ſunt coꝛrupta.

¶ Quare hoĩes rauceſcũt Rñdetur ꝓpter reuma deſcẽns
dens de cerebꝛo replẽs cãnalia pulmõis.vł aliqñ ex apoſte=
matibꝰ in gutture ſeu ex reumate in collo congregato.

¶ Quare oẽs femelle inter oĩa aialia gracilioꝛes et ſub
tilioꝛes hñt voces ꝙ viri dempta ſola vacca Rñdetur ſcd̃m
Areſtotelẽ quinto de generatione aialiũ ꝙ ꝓpter conſtrictio
nem viaꝝ et arteriaꝝ vocaliũ.i.vbi aer intrat.p quas vox
foꝛmatur.vt patet in ſimili.quia fiſtula minoꝛ acutiꝰ ſonat
ꝙ maioꝛ.ſic etiam in mulieribus via vocalis ꝓpter frigidita
tem conſtringitur et artatur.quia frigidi eſt conſtringere.ſꝫ
in viris illa via ex caloꝛe viri aperitur et ampliatur.et ergo
in viris grauius ſonat qꝛ caloꝛis eſt aperire ſeu diſſoluere.
Etiã dꝫ ꝙ mulieres hñt voces mollioꝛes ꝓpter humiditatẽ
pulmonis et debilitatẽ caloꝛis coꝛdis Etiam iuuenes et in=
firmi eadẽ de cã habẽt acutas voces et eſt cã naturalis qua

re maſculus in pꝛincipio ſue creationis pfert a.ideſt vocẽ
groſſioꝛẽ.ſed femella e.ideſt vocem leuioꝛem.vt vult Labo
rintus cum dicit Maſculus a pꝛofert.

¶ Quare in viris et in mulieribꝰ vox mutatur tpe pubẽr
tatis vt dicimus iſte eſt in mutatione et maxime ꝯtingit tpe
ſpermatꝭ in viris et tpe creſcẽdi mamillaꝝ in mulieribus vt
dicit.Areſto.quīto de aialibꝰ Rñdetur p eũdẽ ꝙ tũc remit=
titur pꝛĩcipiũ vocis ſeu relaxat ꝛ hoc declarat in.ſili de coꝛda
remiſſa que grauiter ſonat Etiã declarat ex alio qꝛ anima=
lia caſtrata vt capones ſpadones et eunuchi que habent vo
ces mollioꝛes pꝛopter pꝛiuationem teſticuloꝛum.

¶ Quare hoĩes rauceſcũt ex inſpectione lupoꝝ Rñdetur
ſcd̃m.Areſto. ꝙ lupus eſt aial valde et maxie frigidũ in ce=
rebꝛo vnde habꝫ caput graue.ergo vidẽs hoĩes ſpũs viſibi=
lis dirigitur ad eũ.attrahendo aliquid de frigiditate ad pe=
ctus eius.mõ ex illa frigiditate pectus cõſtringitur vbi ſunt
inſtrumẽta vocalia ſic nõ poteſt dirigere illas fumoſitates ꝛ
expirãtur ab eo in aerem et ſic ille aer circũſtans inficitur et
alius aer iteꝝ inficit et ſic vſqꝫ ad hominẽ Tunc aer iſte in=
fectus ab homine attrahitur et facit eũ raucũ Etiã dꝛ ꝙ lu=
pus eſt aial multũ foꝛax vt patet in libꝛo de animalibꝰ quia
auide aſſumit cibũ et comedit vna vice tñ ꝙ contentatur p
dies tres et ſic lupus aperiens os ſuũ emittit humoꝛes cru=
dos groſſos et indigeſtos a quibus aer inficitur ꝓpinquos q̃
aerẽ aliũ iterũ inficit et ſic deinceps donec peruenit ad ho=
minem quo inſpirato hõ inficitur eodẽ mõ ſicut baſiliſcus q̃
emittit humoꝛes venenoſos ab oculis hoĩes inficientes

¶ Quare hõ inſpiciẽs lupũ lupus nõ rauceſcit Rñdetur
ꝙ homo non eſt ita malicioſus et frigidus vt lupus Hic
ꝓpter ſimilem rationẽ mouetur tale pꝛopleuma.

¶ Quare interfectus ſanguineſcit interfectoꝛe pñte Rñ=
detur hoc ẽ opus diuinũ et nõ naturale qꝛ ſanguis clamat
vindictã ſup interfectoꝛẽ.ſed tñ ſi eſſet aliq̃ naturalis cauſa

deferri non poteſt vtꝫ p philoſophũ de ſenſu et ſenſato.

¶ Queritur quare oculus ſit clarus et politꝰ ſicut ſpeculũ
Rñdetur ꝙ res viſibiles reuerberant melius ſup rẽ terſaꝫ
et bene politã.ergo oculus eſt politꝰ vt ex hoc viſus ꝯfoꝛtet
Scd̃o rñdetur Quia oculus eſt maxie humidus inter oẽs
partes coꝛpis et aquatice nature .modo ſicut aqua eſt terſa
et polita ita oculus.

¶ Queritur quare homines habẽtes oculos pꝛofundos
acute vident et longinqꝫ et ſimiliter alia aialia. Rñdetur ſe
cundum Areſtotelẽ.ij.de generatione aialiũ ꝙ v̉tus viſiua
in eis nõ diſpgit ſꝫ pcedit dyametraliter ad rẽ viſã Et hoc
declaratur in ſimili.qꝛ qñ aliquis ſtat in pfunda fouea aut
in fonte pfũdo ſtellas celi et firmamẽti de die clare et lucide
ſpeculatur vt dicit Areſtoteles in tractatu de foꝛma ſpeculi
quia tunc virtus viſiua et radij non diſperguntur.

¶ Queritur quare hoĩes habentes altos oculos et non
pfundos indeterminate vident et male Rñdetur p Areſto
telem Qꝛ radij qui tranſeunt ad viſum diſpgunt ad latus
et non directe pcedunt ad rem viſam ergo viſum debilitãt.

¶ Queritur quare multa aialia naſcũtur ceca ſicut catuli le=
onũ et canis Rñdetur ꝙ talia aialia non ſunt adhuc pfecte
maturitatis et nõ opat fluxꝰ nutrimẽti Et hoc declarat in ſi
mili de yrũdinibꝰ vt ſi illis in nido auferũtur ocli alij recreſ=
cunt eis et hoc ptꝫ in multꝭ alijs aialibꝰ brutis que etiã im=
mature generãtur quaſi moꝛtua.vt catuli vrſi Etiã inferiꝰ
patuit et iſta eſt magis pſpectiua ꝙ naturalis materia.

¶ Quare oculi mulieris menſtruoſi inficiũt ſpeculũ nouũ
vt dicit Areſto.in libꝛo de ſõno et vigilia et ꝯſilẽ ppleuma.

¶ Quare baſiliſcus interficit homines viſu. Ad pꝛimum
Rñdetur ꝙ per talẽ modũ. Quãdo mẽſtrua fluunt de mu=
liere tũc aer venenoſiſſimꝰ reſoluitur ab ea Qui aſcẽdit ca=
put mulieris et multũ dolẽs caput cooperiẽs cũ multꝭ velis
ꝛ pepulis ꝛ qꝛ ocli ſũt poꝛoſi g̊ petit ibi exitũ ꝛ ſic inficit oclos

¶ Queritur quare hoĩes ſternutant Rñdetur ꝙ virtus
expulſiua et viſiua per hoc purgãtur et cerebꝛũ a ſupfluitate
purgatur qꝛ ſicut pulmo purgat per tuſſim ſic virtus viſiua
ꝛ cerebꝛũ p ſternutationẽ. Etiã qui ſternutat frequẽter dicit
habere foꝛte cerebꝛũ.et ergo medici dant ſternutatoꝛium vt
purgent cerebꝛuꝫ. Et hoc eſt ꝙ dolentes nõ potẽtes ſternu
tare cito moꝛiuntur.qꝛ ſignũ eſt ꝙ cerebꝛũ eſt totũ impletũ
malis humoꝛibus qui non poſſunt expurgari.

¶ Quare appopletici.i.in quibus ſanguis cito effunditur
nõ poſſunt ſternutare.rñdetur ꝙ meatus ſeu ventriculi ce=
rebꝛi ſũt eis opilati et obdurati et ſi poſſent ſternutare foꝛte
apoplexia ſolueretur.et cetera.

¶ Quare caloꝛ ſolis pꝛouocat ſternutationem et non caloꝛ
ignis.rñdetur ꝙ caloꝛ ſolis tantũ reſoluit et nõ ꝯſumit ergo
vapoꝛ reſolutꝰ expellitur per ſternutationẽ Sed caloꝛ ignis
reſoluit et conſumit et ergo magis conſumit ſternutationeꝫ
quam pꝛouocat

¶ De auribus

¶ Queritur quare omne animal mouet aures p̃ter homi
nes.rñdetur p Areſtotelẽ ꝙ quidã muſculus eſt circa man
dibulã in homĩe qui pꝛohibet motũ in auribus et ergo eo ex=
tenſo homines mouẽt aures vt viſũ ẽ in pluribꝰ homibꝰ.ſꝫ
alia aialia illis carent ergo auricule eorum mouentur

¶ Quare ex erectiõe auriculaꝝ aſini pluuia pꝛonoſticatur
Rñdetur qꝛ aſinꝰ eſt aial valde melancolicũ et ex melanco=
lia eſt ſentiẽs pluuiã futurã mõ tpe pluuioſo aures omniũ
aialiũ erigunt.ergo aſinꝰ ſentiẽs pluuiã futurã aures erigit

¶ Quare auicule nõ habẽt aures.rñdetur p Areſtoteleꝫ
ꝙ ideo qꝛ natura dat vnicuiqꝫ qđ ſibi ꝯgruũ ẽ.ſed ſi dediſſꝫ
auibꝰ aures impedirẽt eas in volatu. Silr piſces carẽt au=
ribꝰ ꝓpter natatiõꝫ et ſoluꝫ hñt paruas foueas et poꝛos per
quos audiũt vt declarat areſtoteles de boue marino.

¶ Quare veſptiliones aures hñt cũ tñ videt eſſe aues.re
ſpondet ꝙ ptim hñt naturã auiculaꝝ in volando rõne cuiꝰ
hñt alas et ptim hñt naturã quadrupedũ eo ꝙ ſũt piloſe qꝛ

bus ſanat lingendo vulnera per oppoſitum eſt de equo.

¶ Quare ſaliua ẽ alba. Rñdet ꝙ hoc ẽ ex cõtinuo motu
lingue qꝛ incõtinuo motu generatur coloꝛ q̃ diſgregat et de
albat iſtã ſupfluitatẽ q̃ ẽ ſaliua vt ptꝫ in ſpuma aquarum.

¶ Quare ſaliua ſit inſipida. Rñdetur ſi haberet determi=
natum ſapoꝛẽ tunc lingua nõ ſaperet quia ſolũmodo ſapoꝛẽ
ſaliue et ſic alios ſapoꝛes apprehendere non poſſet.

¶ Quare ſaliua ieiuni ſanat apoſtemata. Reſpondetur ſe
cundum Auicennã quia eſt bene digeſta et ſubtiliata.

¶ Quare aliqui hoĩes abundãt plus in ſaliua pꝛe alijs.re
ſpondetur ſcd̃m medicos ꝙ hoc eſt ꝓpter flegmaticã ꝯplexi
oneꝫ q̃ in illis pdñatur.et ideo medici dicũt ꝙ abundans in
ſaliua dꝫ ſe cauere a cottidiana febꝛe ſurgente ex dñatione
flegmatꝭ Per oppoſitũ ẽ de illis q̃ deficiũt in ſaliua qꝛ caloꝛ
in eis ſupabũdat q̃ ꝯſumit hũidũ ſaliue.et ergo defectꝰ ſaliue
eſt ſignũ febꝛis terciane. ¶ Quare ſaliua hoĩs ieiuni ẽ ſub
tilioꝛ et albioꝛ ꝙ ſaliua hoĩs ſaturi. Rñdet ꝙ illa ſaliua eſt
ſine viſcoſitate cibi q̃ ſolet ingroſſare ipaꝫ ſaliuã hoĩs pleni

¶ Queritur vnde puenit ſaliua hoĩs Rñdetur ſcd̃m na=
turales ꝙ venit a ſpumatibꝰ ipſius pulmonis vbi ſecundũ
medicos ẽ ſedes flegmatꝭ. ¶ Quare aialia multuꝫ coeuncia
vt apꝛi ſũt multũ ſputoſa.rñdet ꝙ tũc pulmo ꝛ coꝛ ſũt in ma
xio motu libidinis g̊ generat in eis mltũ de materia ſputoſa

¶ Quare auicule nõ hñt ſaliuã.rñdet ſcd̃m Areſt.in li.de
aialibus qꝛ hñt pulmonẽ valde ſiccũ ergo non hñt ſputum.

¶ Quare epilentici.i.qui ſubmerguntur ꝓpꝛio ſanguine ꝛ
caduci ſputeſcũt.rñdet ſcd̃m medicos qꝛ materia peccãs eſt
in cerebꝛo.ſed ſi vomit tũc materia peccãs ẽ in ſtomacho ꝑ
ſi multum mingũt tũc materia peccãs eſt in vijs vrine ſed ſi
ſpermateſcant tunc eſt in vaſis ſeminalibus et ergo medici
ſecundum hoc faciunt euacuare materiam.

¶ Quare lingua aliquãdo pdit vſum loquẽdi Rñdet ex
vltima particula amphoꝛiſmoꝛũ ypocratis ꝙ ex paraliſi vł

ex apoplexia.i.ex ſubita ſanguinis effuſione hoc euenit ſcꝫ
de humoꝛe groſſo et etiam aliqñ ex infectione ſpũs animalis
in media cella cerebꝛi qui non mittitur ad linguã vt p vo=
cis expꝛeſſioneꝫ varie paſſiones actum declarant vt patet in
gloſa ibidem et hoc intendit Galienus.

¶ Quare fructꝰ ante maturationẽ ſunt inſipidi vł amari
et poſt maturationẽ ſũt dulces. Rñdetur ꝙ ſapoꝛ inſipidus
cauſatur ex frigiditate et defectu caloꝛis in humido groſſo
Sed ſapoꝛ dulcis cauſatur eſt ſufficienti caloꝛe vnde in fru
ctibꝰ maturis humidũ ẽ ſubtile et per caloꝛẽ ſolis ſubtiliatũ
ideo pꝛout frequenter tũc fructꝰ ſunt dulces Sed ante ma=
turationem humidum adhuc groſſum et non ſubtiliatum a
caloꝛe ſolis ergo tunc fructus ſunt amari.

¶ Quare magis delectamur in dulci ſapoꝛe ꝙ amaro vł
in alio. Rñdetur ꝙ natura iocunda delectatur in dulcedine
Ratio quia dulce eſt calidum et humidum et per caliditatẽ
hũiditates ſupfluas diſſoluit Et p hũiditatẽ abluit immũdi=
cia Sed ſapoꝛ acetoſus ſiue ſtipticꝰ vel põticꝰ ꝓpter frigus
in ipo pꝛedominãs nimiũ ꝯſtringit et pũgit et mẽbꝛa offẽdit
in purgatione ergo non delectamur in illo ſapoꝛe.qꝛ medici
volũt ꝙ hoĩes in eſtate et in vehemẽti caloꝛe non debent co=
medere aliquid amaꝝ Ratio ẽ qꝛ amaritudo generat calo=
rem ſed ſolummodo in hyeme debemus comedere amara ꝛ
ergo dicit Areſt.in libꝛo de nutrimẽto et nutribili ꝙ dulce
eſt amicum nature et maxime nutrit.

¶ Quare ſapoꝛ acetoſus plus incitat ad appetitũ ꝙ alius
Rñdetur ꝙ ſapoꝛ acetoſus eſt frigidus et infrigidat modo
frigidi eſt appetere et attrahere et ideo cauſat appetitũ. Nota
ꝙ nouẽ ſunt ſpecies ſapoꝛũ.quoꝝ tres ſunt a caloꝛe et tres
a frigoꝛe et tres a temperato medio.

¶ Quare de ſpiritu aereo plꝰ attrahit ꝙ extrahit.rñdet p
areſt.ad alexãdꝛũ in libꝛo de motu coꝛdis ꝙ mlte ptes aeris
inſpirant ꝛ p trãſeũt nutrimẽtũ cũ ſpiritibꝰ vitalibꝰ q̃ inter

quia iſti foꝛtiter mouent et immutãt oꝛganũ viſus.ideo plꝰ
faciunt violentiam Cuius ratio eſt. qꝛ magis tendũt ad ex=
cellentiã ſeu violentiam Sed de quanto ſenſibile eſt magis
excellens de tanto magis deſtruit et debilitat ſenſum.vt ptꝫ
p Areſtotelẽ ſcd̃o de animo Qui dicit ſenſibile excellẽs coꝛ=
rumpit ſenſum.

¶ De naſo

¶ Queritur quare naſus extat et excedat vltra alias ptes
capitꝭ. Rñdetur dupliciter.pmo qꝛ naſus eſt quaſi cloaca ce
rebꝛi p quã flegma cerebꝛi expurgatur ergo excedit alia mẽ
bꝛa ne inmũdicia maculãtur Aliter rñdetur ſcd̃m Cõſtan=
tinum qꝛ naſꝰ eñ eſt maxie decoꝛ faciei eminẽs ſeu ſplendẽs
cũ natura laboꝛat decoꝛare .vt atteſtat boecius in de diſcipli

¶ Quare hõ inter cetera aialia hꝫ malũ et ¶ na ſcolariũ.
turpiſſimũ olfactuꝫ ſeu odoꝛatũ.vt ptꝫ ſcd̃o de generatione
rñdetur p cõmentatoꝛeꝫ ibidẽ. ꝙ hõ inter cetera aialia quo
ad ſui quantitatẽ hꝫ cerebꝛũ maxie humidũ et frigidiſſimuꝫ
et ergo ex tali excellenti hũido et frigido cerebꝛũ indiſponit
et per conſequẽs oꝛganũ olfactus oꝛgano indiſpoſito impe
ditur ſenſatio vt ptꝫ p Areſtotelẽ et temiſtiũ ſcd̃o de anima
et ergo quidam homines ſimpliciter non odoꝛant et hoc eſt
ſignum male ſenſationis.ꝛc

¶ Quare vultures vt vult Comentatoꝛ ſcd̃o de anima
optime odoꝛãt Rñdetur ꝙ hñt cerebꝛũ valde ſiccum. ergo
deferens odoꝛẽ non impeditur ab humiditate cerebꝛi.ſed ſu=
bito tangit ſuũ oꝛganũ.et ergo dicit Cõmentatoꝛ ſup tercio
de anima qđ vultures ꝛ tigrides et alia aialia pꝛelio facto in
grecia venerũt a quīgẽtis milliaribꝰ ad cadauera moꝛtuoꝝ

¶ De Naribus

¶ Queritur quare fecit nares natura Rñdetur ꝓpter tri=
plicem vtilitatẽ Pꝛimo quia clauſo oꝛe inſpiramus p nares
in refrigeriũ coꝛdis Scd̃a vtilitas qꝛ aer pcedẽs ex oꝛe fetet
qꝛ fũi ſtomachi ſũt ei adiũcti qꝛ aer reſpiratꝰ ad nares miꝰ fe
tet Tercia cã ẽ ꝙ flegma pcedẽs de cerebꝛo p nares purgat